

کالیبراسیون (واسنجی) فسفر در اراضی دیم

محمود نیرومندی جهرمی
مرکز تحقیقات کشاورزی فارس

به منظور توصیه کود فسفره در زراعت گندم با توجه به فسفر قابل جذب اولیه خاک ، طرح شبکه های کالیبراسیون فسفر طی سه سال در ۲۰ قطعه اراضی دیم اجرا گردید. هر طرح به صورت بلوک های کامل تصادفی با ۵ سطح کود فسفره و سه تکرار در استان کهگیلویه و بویراحمد به اجرا درآمد. اراضی انتخاب شده جهت کشت از نظر میزان فسفر قابل جذب اولیه متفاوت بوده (حداقل ۳/۸ و حداکثر ۱۴/۸ PPM) کود فسفره (سوپرفسفات تریپل) در سطوح ۸۰، ۴۰، ۲۰، ۰ و ۱۲۰ کیلوگرم . در هکتار P_2O_5 و کود ازته بطور مساوی در کلیه کرتها مصرف شده است . عملکرد دانه و گاه هریک از تیمارهای کود فسفره تعیین گردید. میزان فسفر قابل جذب کلیه کرتهای آزمایشی پس از برداشت محصول اندازه گیری شده و نتایج مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته است. با استفاده از رابطه اصلاح شده میچرلیخ بری $[\log(A-Y) = \log A - C_1b - C_2X]$ ضریب C_1 و C_2 مربوط به فسفر خاک و کود محاسبه شد. همبستگی بین میزان مصرف کود فسفره و تولید دانه گندم تقریباً " در هیچیک از موارد معنی دار نشده ولی همبستگی خطی معنی داری بین میزان مصرف کود فسفره (X) و افزایش فسفر قابل جذب در خاک (Y) وجود دارد. ضریب a در رابطه خطی $y = a + bx$ نشان دهنده میزان فسفر قابل جذب خاک در کرتهای شاهد بوده و فسفر قابل جذب اولیه خاک در بزرگی و کوچکی a موثر بوده است. نتایج عملکرد گندم طی سه سال در اراضی با فسفر قابل جذب اولیه متفاوت نشان میدهد که تولید به فسفر اولیه خاک بستگی داشته و عملکرد نسبی در کرتهای شاهد حداقل ۷۳ و حداکثر ۹۹٪ عملکرد ماکزیمم بوده است. در اراضی یاسوج زمسانیکه فسفر خاک کمتر از ۵ PPM باشد با P_{40} (P_2O_5) و زمسانیکه بین ۵ تا ۱۰ PPM باشد با P_{20} می توان به حداکثر محصول رسید. در بالاتر از ۱۰ PPM فسفر نیازی به مصرف کود فسفره نیست.